

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-01154/18-7

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v řízení o přestupku vedeném podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl dne 20. března 2018 takto:

Základní škola a mateřská škola [redacted] se sídlem [redacted]

- I. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., neboť nepřijala nebo neprovedla opatření pro zajištění bezpečnosti zpracovávání osobních údajů, kterého se, jako správce osobních údajů svých žáků podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., dopustila tím, že v období od 25. června 2017 do 25. září 2017 prostřednictvím webových stránek umístěných na internetové adrese [redacted] pod záložkou Metodik prevence zveřejnila soubor „Školní preventivní strategie – MPP (pfd - 2. verze, 23. 6. 2017)“ obsahující citlivé a osobní údaje žáka [redacted] (v rozsahu jméno, ročník, který navštěvuje, diagnóza poruchy autistického spektra a okolnosti řešení problémů žáka ve třídě) a osobní údaje žáků [redacted] (v rozsahu jméno, příjmení a okolnosti problémů ve výuce) a [redacted] (v rozsahu iniciála jména, příjmení, informace o skutečnosti, že je v pěstounské péči a souvisejících okolnostech),

čímž porušila povinnost stanovenou § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení, či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů,

- II. za což se jí podle § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. a v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

napomenutí

III. a dále podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. povinnost nahradit **náklady řízení ve výši 1.000 Kč**,

splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 19-5825001/0710, variabilní symbol IČO obviněné, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., v souvislosti se zveřejněním osobních údajů žáků na webových stránkách školy, bylo zahájeno příkazem Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“), který byl obviněné doručen dne 13. února 2018. Podkladem pro vydání příkazu byl podnět Policie České republiky, č.j. [REDAKCE] doručený Úřadu dne 25. ledna 2018 včetně trestního spisu čj. [REDAKCE]. V souladu s § 150 odst. 3 správního řádu byl odporem podaným právním zástupcem obviněné dne 20. února 2018 příkaz zrušen a správní orgán v řízení pokračoval.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Dle § 2 odst. 4 tohoto zákona se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje pouze tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Toto ustanovení je přitom promítnutím ústavněprávní zásady obsažené v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle kterého se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, a pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější. Tato zásada se přitom promítá i do přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., neboť podle § 112 odst. 1 tohoto zákona odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. K tomu je nutno uvést, že porušení § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., resp. spáchání přestupku dle § 45 odst. 1 písm. h) téhož zákona je svým charakterem přestupkem trvajícím (viz § 8 zákona č. 250/2016 Sb.). V souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb. se v případě, jestliže se zákon změní během páchaní přestupku, použije zákon, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán. Podle § 2 odst. 4 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb. se v případě trvajících přestupků použije zákon účinný v době, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu. S ohledem na uvedené a na časové vymezení skutku, kterým byl přestupek obviněné spáchán, proto správní orgán posuzoval jednání obviněné dle právní úpravy účinné od 1. července 2017.

Z daného podnětu vyplývá, že v období od 25. června 2017 do 25. září 2017 zveřejnil [REDAKCE] na pokyn [REDAKCE] zástupkyně ředitele Základní školy [REDAKCE] prostřednictvím webových stránek obviněné umístěných na internetové adrese [REDAKCE] pod záložkou Metodik prevence soubor s názvem „Školní preventivní strategie – MPP (pdf – 2. verze, 23. 6.2017)“, kterou zpracovala učitelka [REDAKCE]. Soubor mimo jiné obsahoval informace o problémech s některými nezletilými žáky, konkrétně se jednalo o informace, že v 6. třídě je stále problém ve vztazích mezi třídou a žákem [REDAKCE] trpícím poruchou autistického spektra. Třídní učitelka spolupracuje s rodiči, [REDAKCE] a psychologkou. Sestavili krizové plány, třída měla besedu s psychologkou.

Psycholožka se vyjádřila tak, že [REDAKCE] potřebuje osobního asistenta, protože se nedaří začlenit jej do kolektivu. Dále že žák [REDAKCE] není připraven na výuku, nevhodně jedná s dospělými ve škole, má konflikty s některými spolužáky, a též že pěstouni žáka [REDAKCE] se nezajímají o jeho prospěch a chování.

Ze spisové dokumentace vyplývá, že administraci webových stránek provádí většinou zástupkyně ředitele [REDAKCE], ve složitějších záležitostech provádí na požádání administraci [REDAKCE], který je tvůrcem webových stránek. Stejně tomu bylo i u předmětného souboru.

Ze spisové dokumentace, zejména z podaného vysvětlení [REDAKCE] ze dne 3. ledna 2018, vyplývá, že předmětný soubor byl na webových stránkách obviněné zveřejněn omylem, a to z toho důvodu, že [REDAKCE] chtěla nahradit stávající dokument s preventivním programem na starý školní rok tím na aktuální školní rok ještě před šetřením České školní inspekce a nezkontrolovala si, že daný soubor obsahuje i evaluační poznámky učitelů s osobními údaji žáků. Jak [REDAKCE] uvedla, dokument obsahující školní preventivní strategii se na webových stránkách obviněné zveřejňuje každý rok, ovšem bez evaluačních poznámek, které slouží pouze pro účely školy.

Z podaných vysvětlení zákonných zástupců žáků, jejichž osobní údaje byly obsaženy ve zveřejněném souboru, vyplývá, že nebyli oni ani jejich děti zveřejněním daných údajů nijak poškozeni. Většina zákonných zástupců uvedla, že ani nevěděla, že předmětný dokument byl na webových stránkách školy zveřejněn.

Dne 20. února 2018 podala obviněná prostřednictvím svého právního zástupce odpor proti vydanému příkazu ze dne 13. února 2018, který byl téhož dne doručen Úřadu.

Dne 13. března 2018 bylo Úřadu doručeno vyjádření od právního zástupce obviněné k příkazu včetně doložení kopií žádosti o přestup na [REDAKCE], [REDAKCE] žáka [REDAKCE] a žádosti o přihlášení k zápisu k povinné školní docházce na [REDAKCE] žáků [REDAKCE] a [REDAKCE] jejichž součástí jsou i souhlasy zákonných zástupců se zpracováním osobních údajů a citlivých údajů jejich dětí obviněnou. Obviněná ve svém podání uvádí, že předmětné souhlasy zákonných zástupců jsou v porovnání se zveřejněným obsahem, resp. rozsahem sdělení o jejich dětech v Preventivním programu školy v plném rozsahu postačující, proto obviněná navrhuje, aby byly tyto listiny provedeny k důkazu a vyhodnoceny.

K předmětu řízení lze uvést, že osobním údajem je podle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů, jestliže lze subjekt přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Na základě těchto kritérií lze konstatovat, že zveřejněné údaje o žácích, jsou osobními údaji dle uvedeného zákona, neboť daní žáci jsou podle nich nejméně určitelní.

Podle § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. je citlivým údajem osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je

také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů. Zveřejnění informace o zdravotním stavu žáka, tedy že se jedná o žáka s PAS (porucha autistického spektra), je citlivým údajem dle zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 20 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. je právnická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu. Podle § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb. za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení. Zveřejnění předmětného souboru na webových stránkách obviněné zástupkyně ředitele základní školy [REDAKCE] (prostřednictvím [REDAKCE]) lze považovat za jednání přičitatelné obviněné právnické osobě, neboť jak vyplývá ze spisové dokumentace, patří administrace webových stránek mezi její běžné pracovní úkony.

Podle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Tím, že obviněná vede dokumentaci o svých žácích podle § 28 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zpracovává tak osobní údaje dle zákona č. 101/2000 Sb. Obviněná je ke zpracovaným osobním údajům svých žáků v postavení správce podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb, kdy správcem se dle daného ustanovení rozumí každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Obviněná jako správce musí dodržovat veškeré povinnosti stanovené zákonem č. 101/2000 Sb.

K výroku rozhodnutí je třeba uvést, že podle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. je správce osobních údajů povinen přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů.

Splnění této povinnosti, tj. povinnosti přijmout dostatečná opatření směřující k tomu, aby osobní údaje nebyly vystaveny riziku neoprávněného zpracování či využití, předpokládá, že správce důsledně zváží veškerá rizika, která jsou s jím prováděným zpracováním osobních údajů spojená, a přijme odpovídající opatření k jejich maximálnímu vyloučení.

Z výše uvedeného vyplývá, že obviněná nepřijala dostatečná technicko-organizační opatření a nedostatečně posoudila rizika spojená se zpracováním osobních údajů, když došlo ke zveřejnění předmětného souboru obsahujícího osobní a citlivé údaje žáků na jejich webových stránkách.

Povinnost dle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. a této povinnosti odpovídající skutková podstata je formulovaná jako odpovědnost za následek. Dojde-li tedy k následku předvídanému v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. (neoprávněnému přístupu k osobním údajům apod.), což je v této věci nepochybné, znamená to, že se správce osobních údajů dopustil také přestupku.

Odpovědnost za přestupek právnických osob je přitom postavena na objektivní odpovědnosti (tedy bez ohledu na zavinění), přičemž zákon č. 250/2016 Sb. upravuje v § 21 odst. 1 liberační důvod, jehož naplněním se pachatel přestupku může odpovědnosti zprostit. Právníká osoba tedy za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Posuzování naplnění liberačního ustanovení je přitom závislé vždy na konkrétních okolnostech daného případu a nelze jej předem jakkoliv zobecnit (při současném respektování limitu vyjádřeného v § 2 odst. 4 správního řádu).

Správní orgán tedy na základě shora uvedeného posuzoval jednání obviněného z hlediska ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. a v této souvislosti uvádí, že vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, neznamená jakékoliv úsilí, které správce vynaloží, ale musí se ve vztahu ke každému, konkrétně posuzovanému případu, jednat o úsilí maximálně možné, které je správce objektivně schopen vynaložit (zákon používá kritérium veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, a nikoliv např. spravedlivě požadovat, požadovat s ohledem na poměry atp.).

Správní orgán po zhodnocení všech výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že v případě obviněné § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. nelze aplikovat. V daném případě je správní orgán názoru, že se ze strany obviněné nejednalo o vynaložení maximálně možného úsilí k ochraně zpracovávaných osobních údajů resp. citlivých údajů, neboť měla alespoň před zveřejněním předmětného souboru zkontrolovat, zda neobsahuje evaluační poznámky s osobními údaji žáků, neboť tyto poznámky má jen pro své interní účely. Správní orgán podotýká, že obviněná by měla tyto soubory, tedy soubor obsahující školní preventivní strategie včetně evaluačních poznámek a jemu obdobný soubor, který zveřejňuje na svých webových stránkách, uchovávat takovým způsobem, aby nedošlo k jejich záměně i v budoucnosti.

K vyjádření právního zástupce obviněné ohledně souhlasu se zpracováním osobních údajů žáků včetně doložení kopií listin obsahujících souhlasy zákonných zástupců žáků, správní orgán uvádí, že předně je nezbytné odlišovat od sebe jednotlivé povinnosti správce při zpracování osobních údajů. V tomto případě povinnost správce zpracovávat osobní údaje pouze, má-li pro takové zpracování právní titul (např. souhlas subjektu údajů, právní povinnost, smlouva) podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. a povinnost stanovenou v § 13 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů.

Povinnost stanovená v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. je koncipována jako preventivní povinnost správce, která má za cíl předcházet vůbec samotné možnosti vzniku situace, kdy může dojít k neoprávněnému zveřejnění či jakémukoliv jinému zneužití osobních údajů, v tomto případě ke zveřejnění dokumentu obsahujícího osobní údaje žáků sloužící výhradně pro interní účely školy. Skutečnost, že se jednalo o dokument jen pro interní účely školy,

potvrdily i samotné pracovnice obviněné. Je tak v této souvislosti zcela irrelevantní jakkoliv posuzovat souhlasy se zpracováním osobních údajů, neboť povinnost dostatečně zabezpečit osobní údaje v souladu s § 13 zákona č. 101/2000 Sb. s tímto nijak nesouvisí a její porušení bylo v rámci správního řízení dostatečně prokázáno.

Správní orgán tak s ohledem na uvedené nemohl hodnotit předložené souhlasy z hlediska jejich kvality a dodržení všech zákonných požadavků na ně zákonem č. 101/2000 Sb. kladených tak, aby se jednalo o zpracování na základě řádného právního titulu. Pro účely řízení totiž není tato skutečnost rozhodná.

Na základě vyjádření právního zástupce obviněné správní orgán upravil výrok rozhodnutí, neboť je zřejmé, že v případě ██████████ nebylo zveřejněno příjmení, ale jméno žáka.

Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Podle § 37 zákona č. 250/2016 Sb. se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlídnou zejména k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti obviněného. Při stanovení správního trestu tak správní orgán přihlédl především k povaze a závažnosti přestupku, přičemž má na základě § 38 zákona č. 250/2016 Sb. za to, že závažnost přestupku zvyšuje zveřejnění osobních údajů žáků prostřednictvím internetu, tedy v podstatě neomezenému počtu příjemců, a též skutečnost, že mezi zveřejněnými údaji byl citlivý údaj u jednoho žáka. Naopak za okolnost snižující závažnost přestupku správní orgán považuje skutečnost, že šlo o zcela výjimečný případ takového zveřejnění obviněnou. Správní orgán též přihlédl ke skutečnosti, že dle výpovědi zákonných zástupců nevznikla ani jim ani žákům zveřejněním daných údajů žádná újma. Polehčující či přitěžující okolnosti ve smyslu § 39 a 40 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci správní orgán neshledal.

V souladu s § 45 zákona č. 250/2016 Sb. správní orgán tímto upozorňuje obviněnou, že pokud by se v budoucnu dopustila podobného jednání, hrozí jí uložení pokuty, která může činit podle § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. až 5.000.000 Kč.

S ohledem na výše uvedené, bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Při rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady řízení správní orgán vycházel z § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., který správnímu orgánu ukládá uložit obviněnému, který byl uznán vinným, náklady řízení paušální částkou, a z § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, podle kterého paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1.000 Kč.

Poučení: V souladu s § 152 odst. 1 správního řádu lze u Úřadu pro ochranu osobních údajů proti tomuto rozhodnutí podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí rozklad předsedkyni Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Rozhodnutí je doručeno dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání rozhodnutí do datové schránky.

Praha 20. března 2018

otisk
úředního
razítka

Vanda Foldová
ředitelka odboru kontrolního